

ת"ד 5817/06/12 - מדינת ישראל נגד עוזיהו שליבו שריר

בית משפט השלום לתעבורה בתל אביב - יפו

ת"ד 5817-06-12 מדינת ישראל נ' שליבו שריר
בפני כבוד השופט דן סעדון

בעניין: מדינת ישראל
- ע"י עו"ד מאיר סמי

המאשימה

נגד

עוזיהו שליבו שריר -
ע"י עו"ד עופר חורש

הנאשם

הכרעת דין

1. נגד הנאשם הוגש כתב אישום מתוקן המייחס לו עבירות של נהיגה בחוסר זהירות ובמהירות בלתי סבירה וגרם חבלה של ממש, נהיגה בזמן פסילה, ללא רישיון וביטוח בתוקף ונהיגה כאשר צמיגי הרכב אינם תואמים לאמור ברישיון הרכב.

2. ע"פ האמור בכתב האישום נהג הנאשם בשעות הצהריים של יום 5.12.11 רכב משא ב. אחוד סגור - תא כפול מסוג "איסוזו" (להלן: "**הרכב**") בכביש 461 (יהוד - נווה אפרים) לכיוון מזרח. אותה עת רכבה על אופניה רחל ברדה ילידת 1948 (להלן: "**רוכבת האופניים**") על שול ימין בכביש האמור ובכיוון נסיעת הנאשם. בשלב מסוים חצתה רוכבת האופניים ברכיבה את הכביש האמור משול ימין אל שטח ההפרדה השמאלי של הכביש. שטח הפרדה זה הוא ברוחב של כ-1.1 מ' ובצדו השמאלי מעקה בטיחות בצורת W שאינו מאפשר המשך הרכיבה לעבר נתיבי הנסיעה הנגדיים. הנאשם, כך כתב האישום, לא נהג במהירות סבירה לתנאי הדרך ולא התחשב בנסיבות ובתנועת עוברי הדרך, פגע ברוכבת האופניים וגרם לה חבלות של ממש לרבות טטרפלגיה, חבלת חזה, פגיעת בטן עם קרע בדופן הבטן ועוד. חבלות אלה הצריכו ניתוחים, אשפוז בטיפול נמרץ ושיקום ארוך. הנאשם נהג כאמור בעודו פסול לנהיגה, ע"פ הנטען ביודעין, ללא רישיון וביטוח בתוקף וכאשר צמיגי רכבו אינם תואמים לאמור ברישיון הרכב.

3. במענה לכתב האישום טען הנאשם בין היתר כי נהיגתו עובר לתאונה הייתה זהירה ומתחשבת. הוא הודה בכך שהיה פסול לנהיגה אך כפר בכך שידע על דבר הפסילה בעת שנהג ובתוך כך כפר כי הודע לו על ידי מזכירות בית

המשפט על דבר הפסילה.

פרשת התביעה

3. במסגרת פרשת התביעה העידו בין היתר בוחני התנועה נסים כפיר וינון בנימין, השוטרים מוטי בוזגלו ומשה אלוני, מ"מ מזכיר בימ"ש לתעבורה ת"א הגב' אביגיל בביב ועד ראיה לתאונה מר דוד חן חלפון.

עיקר העדויות:

4. **הבוחן מר נסים כפיר** חיבר חוות דעת ממנה עולה כי עובר לתאונה הייתה מערכת ההיגוי והבלימה ברכב הנאשם תקינה. עוד עולה מחוות הדעת כי נמצא כי גלגלי הרכב אינם תואמים לאמור ברישיון הרכב.

5. מעדותו של עד הראיה **מן חן חלפון** עולה כי רכב מאחורי רכב הנאשם בעת האירוע. לטענתו הנאשם נהג בנתיב השמאלי מבין שני נתיבי נסיעה במהירות סבירה. במרחק 100 מ' ראה רוכבת אופניים שחצתה את הכביש משול ימין לכיוון שטח ההפרדה ורכבה בשטח שנוצר בין מעקה הבטיחות לקו התוחם את נתיב הנסיעה השמאלי ביותר (אשר יכונה להלן "**שול שמאל**" או "**השול השמאלי**"). העד ציין כי על פי מראה של רוכבת האופניים, ואופן רכיבתה (זגזג) והעובדה כי חצתה ברכיבה את שני נתיבי הנסיעה משול ימין לעבר השטח הסמוך למעקה הבטיחות בכביש, הבין העד מדובר בסכנה פוטנציאלית שאתה בחר להתמודד באמצעות האטת מהירות נסיעתו. לטענת העד, נתיב הנסיעה השמאלי לכיוון מזרח בכביש היה פנוי אם כי לאחר קרות התאונה חלף במקום רכב. העד ציין כי לא הבחין באופן רכיבתה של רוכבת האופניים בשטח הסמוך למעקה הבטיחות אם כי הוא אישר כי רכב הנאשם לא סטה בשום שלב מנתיב נסיעתו ועקב כך ניתן להסיק כי רוכבת האופניים היא שסטתה על עבר נתיב נסיעתו של הנאשם.

6. **הבוחן מר ינון בנימין** ריכז את עבודת הבוחנות בתיק וערך מסמכים שונים. לדבריו, לא ניתן היה לערוך שחזור בשל מחסור בנתונים כמו מהירות רכיבת רוכבת האופניים, היעדר נקודת אימפקט מדויקת ועוד. עם זאת, העד ציין כי התאונה הייתה עשויה להימנע בנסיבות מקרה זה אם רכב הנאשם היה מוריד מהירות מתחת ל-53 קמ"ש או בוחר לעבור אל הנתיב הימני. חשוב לציין כי המלצתו המקצועית של עד זה הייתה לסגור את התיק עקב קושי לקבוע אם הנאשם סטה עם רכבו לעבר רוכבת האופניים או שמא להפך. בעדותו התייחס העד גם לרשלנותה של רוכבת האופניים וציין כי אחד השיקולים להמליץ על סגירת התיק היה חוסר יכולתו לקבוע מי מבין שני המעורבים בתאונה (הנאשם ורוכבת האופניים) התרשל רשלנות גבוהה יותר (ע' 14 ש' 10-11). העד ציין כי מסקנותיו עומדות בעין גם אילו הנחת העבודה היא כי בכביש 461 מותרת מהירות של עד 90 קמ"ש ולא עד 80 קמ"ש כפי שצוין בדוח שערך. עוד ציין העד כי אינו יכול לקבוע כי סטייתו של רוכבת האופניים נגרמה כתוצאה מהסתיימות "השול" השמאלי בכיוון נסיעתה (ע' 17 ש' 17).

10-12). העד עומת עם האפשרות כי הנאשם לא סטה במהלך כל אירוע התאונה מנתיב נסיעתו והסכים כי מסקנה סבירה העולה מכך היא כי רוכבת האופניים היא שסטתה אל עבר נתיב נסיעתו של הנאשם. העד הוסיף כי על פי ממצאי החקירה המגע בין הרכב לאופניים התרחש בחלקו השמאלי של הנתיב השמאלי וכי "התאונה לא התרחשה משמאל לקו ההפרדה". העד אישר גם כי התאונה אירעה לאחר שרוכבת האופניים השלימה את חציית שני נתיבי הנסיעה על עבר השול השמאלי.

7. בדיון ביום 12.2.15 הוגש בהסכמה כתב אישום ופסק דין בעניינו של הנאשם בתיק 2964-09-11 במסגרתו הוטל על הנאשם עונש של פסילה מנהיגה (להלן: "תיק הפסילה"). אישור המסירה של פסק הדין או על פסילת הנאשם לנהיגה הוגש כראיה לעצם קיומו להבדיל מראיה לאמיתות תוכנו. **העדה גב' אביגיל בביב** הגישה תעודת עובד ציבור ונחקרה. לדבריה, אישור המסירה הופק על ידי מזכירות בית המשפט, הועבר לדואר ושם נמסר לטיפול פקיד מסירה. העדה יכולה הייתה לומר כי שם הפקידה שמסרה לכאורה את ההודעה לנאשם הוא "נעמה" אך אין היא יודעת דבר מעבר לכך. העדה ציינה כי הקנס שהוטל על הנאשם במסגרת תיק הפסילה שולם ביום 8.1.12 היינו לאחר מועד התאונה נשוא תיק זה.

פרשת ההגנה

8. הנאשם - והוא בלבד - העיד להגנתו. הנאשם לא חלק על היותו פסול לנהיגה בעת האירוע נשוא כתב האישום. הוא כפר בכך כי הודע לו דבר הפסילה; ידיעה הנחוצה לצורך שכלול עבירה של נהיגה בזמן פסילה לפי סעיף 67 לפקודת התעבורה. אשר לאירוע התאונה. הנאשם סיפר כי הבחין ממרחק 70 מ' לערך ברוכבת האופניים כאשר היא חוצה את הכביש משול ימין לשול שמאל. הנאשם הגיב לכך בהאטת מהירות נסיעתו ובלימה. בשלב מסוים, כאשר נוכח הנאשם כי רוכבת האופניים רוכבת על אופניה באופן יציב והשול השמאלי התרחב לכדי 80 ס"מ לערך, זיהה הנאשם כי הסכנה חלפה בעיקרה והוא יכול לחזור לנסיעה במהירות גבוהה יותר. אז, ובשעה שהמרחק בין הרכב לרוכבת האופניים היה של כ-3 מ' להערכת הנאשם, סטתה רוכבת האופניים משול שמאל אל עבר נתיב נסיעתו של הנאשם ורכבו פגע בה. הנאשם טוען כי לא צפה מצב שבו רוכבת האופניים סוטה מן השול השמאלי אל עבר נתיב נסיעתו וכי **"אם הייתי חושב שהיא תכנס לכביש הייתי בולם ולא ממשיך את הנסיעה. לא צפיתי שהיא תכנס לכביש."** (ע' 39 ש' 29-30).

דין והכרעה

נהיגה עם צמיגים שאינם תואמים לאמור ברישיון הרכב

9. הנאשם הודה במיוחס לו בכתב האישום בעניין זה (סעיף 9 לפירוט הכפירה מיום 2.4.13). די בכך כדי לסיים את הדיון בעניין זה. מעבר לנדרש אומר כי מסקנתו של הבוחן נסים כפיר כעולה מחוות דעתו כי הנאשם נהג עם צמיגים שאינם תואמים לאמור ברישיון הרכב - לא נסתרה. הנאשם גם הודה בדבר בחקירתו במשטרה (ש. **מתי החלפת צמיגים ברכב. ת. בתחילת הקיץ שהחול נהיה יבש אז שמתי את הרחב** (ת/13 ש' 61-62). נוכח כל האמור, מצאתי להרשיע את הנאשם בעבירה של נהיגה כאשר צמיגי הרכב אינם תואמים לרישיון הרכב.

נהיגה בזמן פסילה

10. בגדר כפירתו המפורטת הודה הנאשם בהיותו פסול לנהיגה בעת האירוע. הוא כפר בכך שידע על דבר היותו פסול וכי הודע לו ממזכירות בית המשפט על דבר הפסילה. כידוע, בהיעדר מודעות הנהג לעצם היותו פסול לנהיגה בעת הנהיגה לא קמה אחריות על פי העבירה בסעיף 67 לפקודת התעבורה. מה במקרה זה?

11. עיינתי באישור המסירה שהוצג במשפט. זהות עורך מסמך זה נותרה עלומה. כפועל יוצא, לא ניתן להגיש את המסמך באמצעות עורכו ולא ניתן להביא את עורכו לחקירה בבית המשפט על נסיבות ביצוע ההמצאה. מאישור המסירה עולה לכאורה כי המסמך **לא נמסר לנאשם** שכן צוין בו כי "**בהיעדרו (של הנמען ד.ס.) מסרתי את הכתב לבן/ בת משפחתו/ה הגר/ה עמו/ה ונראה כי מלאו לו 18 שנה**". לאור כיתוב זה לא ניתן לקבוע כי חתימת המקבל בשולי אישור המסירה היא חתימת הנאשם. לא הוכח במשפט מיהו החתום על מסמך זה וממילא לא הובא אותו אדם החתום על אישור במסירה לעדות. הנאשם כפר בכך שידע וכי הודע לו על דבר הפסילה והכחיש קשר לאישור המסירה. לטעמי ספק אם ניתן על בסיס כל האמור ללמוד מתוך אישור המסירה על מודעות הנאשם לדבר הפסילה.

12. **עם זאת, לאחר ששמעתי את עדותו של הנאשם בבית המשפט, לא נותר בליבי ספק כי הנאשם ידע ידוע היטב על דבר היותו פסול בעת שנהג במועד האירוע.**

א. הנאשם נחקר לאחר התאונה במשטרת ישראל. בחקירתו ציין כי קיבל בדואר מכתב מבית המשפט ובו נאמר כי נפסל לנהיגה ל- 8 חודשים. במלים אחרות, הנאשם אישר בחקירת המשטרה כי היה פסול עובר לתאונה וכי היה מודע לדבר פסילתו לנהיגה. בעדותו בבית המשפט אישר הנאשם את נכונות האמור בחקירתו במשטרה והוסיף כי אינו מתכחש לדבריו בחקירה. הנה כי כן, הנאשם בעדותו בבית המשפט מאמץ את הגרסה שמסר לחוקר המשטרה ולפיה היה ידע על דבר פסילתו לנהיגה למשך 8 חודשים. (להלן: "**הגרסה הראשונה**").

ב. הנאשם הוסיף והעלה בעדותו בבית המשפט גרסה נוספת לפיה כלל לא ידע על גזר הדין שניתן בתיק הפסילה ("**אני לא יודע על גזר דין של שום דבר**" ע' 31 ש' 16) (להלן: "**הגרסה השנייה**"). הנאשם מסר הסבר כיצד

מתיישבת גרסתו כי לא ידע על גזר הדין עם הגרסה לפיה נמסר לו כי הוא פסול לנהיגה.

ג. הנאשם לא הסתפק בהעלאת שתי גרסאות סותרות כאמור והוסיף והעלה גרסה שלישית במספר בעדותו. על פי גרסה זו הנאשם "איננו זוכר" אם קיבל הודעה על דבר הפסילה ("אני לא זוכר שקיבלתי, אני גם לא ראיתי שזה רשום כאן, לא הייתי רואה לא הייתי חותם. לא הגיע אלי הביתה שום דבר... לבית לא קיבלתי שום דבר. ..") (ע' 32 ש' 15-19) (להלן: "הגרסה השלישית").

ד. אם לא די בשתי הגרסאות האחרונות - ששתיהן כבושות ולא ניתן הסבר לכבישתן - מצא הנאשם לנכון לספק גרסה נוספת, רביעית במספר, ולפיה - אם ירדתי לסוף דעת הנאשם - ככל שהנאשם קיבל הודעה על היותו פסול, התייחסה הודעה זו לפסילתו על אופנוע (" כמו שאמרתי - אם היה לי המשפט שאני ידעתי עליו זה היה על האופנוע ואמרתי שאם קיבלתי זה היה על האופנוע ולא על רכב. זה מה שהיה. אמרתי שאם כבר קיבלתי זה היה על אופנוע. הודיעו לי שאני פסול ל- 8 חודשים"). מעבר לכך שמדובר בגרסה כבושה כמו קודמותיה אשר לא ניתן הסבר לכבישתה, מדובר בגרסה סתומה ותמוהה. סתומה כיצד? הנאשם אינו מסביר אם קיבל או לא קיבל הודעה על פסילה ומסתפק בביטוי הסתום - המותנה - "אם כבר קיבלתי...". הנאשם אינו מסביר פשר גרסתו כי קיבל הודעה על היותו פסול לרכיבה על אופנוע. בבקשה להבהיר פשר גרסה זו שב המבקש אל הגרסה השנייה ולפיה לא ידע דבר על פסילתו לנהיגה. תמוהה כיצד? עונש הפסילה הוטל על הנאשם לאחר שהורשע בעבירה של נהיגה על אופנוע כבלתי מורשה לסוג רכב זה. הנאשם הודה בכך בעדותו ואמר " עצר אותי שוטר כשרכבתי על אופנוע בלי רישיון. שוטר" (ע' 30 ש' 17). הנה כי כן, גרסת הנאשם במשפטו היא כי בית המשפט שגזר את דינו בעבירה של נהיגה כבלתי מורשה מצא לנכון להטיל עליו עונש בדמות פסילה לנהיגה רק על אותו כלי רכב שהנאשם ממילא אינו מורשה על פי דין לנהוג בו. הגרסה לפיה בית המשפט מצא להטיל על הנאשם עונש שהינו למעשה ריק מתוכן ממשי (בהיבט הפסילה) - תמוהה.

13. הנאשם לא הבהיר כיצד יש בידו לאשר את נכונות הגרסה שמסר במשטרה לפיה ידע על דבר הפסילה ובאותה נשימה להעלות מספר גרסאות נוספת העומדות בסתירה בוטה לגרסה הראשונה (" לא יודע" "לא זוכר" ו - " אם כבר קיבלתי אז..."). כמו כן, אם דבק הנאשם בגרסה שבה דגל במשפט לפיה לא ידע על דבר הפסילה, הוא לא מסר כל הסבר מדוע לא אמר לחוקריו כי לא ידע על הפסילה ובמקום אישר במשפטו כי מסר לחוקריו שידע על דבר הפסילה. הנאשם נמנע מלתת תשובה עניינית לשאלת פשרה המדויק של הגרסה הרביעית ולפיה "אם כבר קיבלתי אז..." ונמנע מלהסביר כיצד גרסה זו בדבר קבלת הודעה על פסילתו לנהיגה לכאורה על אופנוע מתיישבת עם הגרסה לפיה לא קיבל או לא זוכר שקיבל כל הודעה על פסילה וכיצד פסילתו לנהיגה על אופנוע דווקא מתיישבת עם מבחינת הגיונם של

דברים עם העובדה שהנאשם נשפט על עבירה של נהיגה כבלתי מורשה כך שלא היה כל טעם והיגיון להענישו בפסילתו מכלי הרכב שהוא ממילא לא מורשה לנהוג בו.

14. לאור כל האמור לעיל, אינני נותן אמון בגרסת הנאשם כי דבר הפסילה לא הודע לו ואני קובע כי הודע לנאשם על היותו פסול לנהיגה לפני קרות האירוע. אשר על כן, מסקנתי היא כי יש מקום להרשיעו בעבירה של נהיגה בזמן פסילה.

נהיגה בחוסר זהירות ובמהירות בלתי סבירה וגרם חבלה של ממש

14. אפתח בתשתית העובדתית להכרעה בעבירות אלה כפי שהיא עולה מעדויות הצדדים ובראש ובראשונה עדויות הנאשם ומר חן חלפון. הנאשם העיד כי לפני התאונה הוא עמד בצומת כאשר האור ברמזור בכיוון נסיעתו אדום. לדבריו, זיהה לראשונה את רוכבת האופניים בעת שהיה מרחק של 70 מ' ממנה (ע' 35 ש' 16-17). הנאשם הבחין ברוכבת האופניים חוצה את הכביש בכיוון נסיעתו משול ימין לשול שמאל. נוכח מהלך זה - בו ראה הנאשם פוטנציאל לסיכון - והעובדה כי הנאשם לא ידע כיצד יתפתחו הדברים מרגע הגיע רוכבת האופניים לשול שמאל, האט הנאשם את מהירות נסיעתו. וכדברי הנאשם: "השלב הראשון שאתה עושה שאתה טיפה בולם ואתה בנסיעה, אתה לאט לאט מתקרב אליו ואתה רואה שהוא מתייצב בשול השמאלי של הכביש ונוסע לאורך השול בין השול לקיר הביטחון..". וכן "כשראיתי אותה עוברת אני הורדתי מהירות. וזו אחת הסיבות שבגללה הורדתי את המהירות. היו שם כמה פרמטרים שבהם הייתי חייב לבלום טיפה. לא ידעתי מה היא תעשה... לא ידעתי אם יהיה לה מקום או לא יהיה לה מקום. בלמתי והורדתי את הרגל מהגז ואז שהיא גמרה את המעבר שלה היא נכנסה לתוך המובלעת לשול ואז המשכתי את נסיעתי כי גם יש אחרי רכבים. אני לא עוצר באמצע." הנאשם ציין כי קיבל החלטה לשוב למהירותו הקודמת - משמע להאיץ את מהירות נסיעתו - לאחר שרוכבת האופניים החלה לרכב בחלקו הרחב יותר של שול שמאל. בשלב זה העריך הנאשם כי הסיכון או הפוטנציאל לסיכון מאופן רכיבתה של רוכבת האופניים פחת במידה המאפשרת לנאשם לעשות כן. כך אמר הנאשם: ש. באיזה שלב אתה חוזר למהירות הקודמת. אני מבין ממך שאתה מזהה איזו סכנה, מאט ובאיזה שלב אומר לעצמך שהסכנה חלפה. ת. בהחלט. היה שלב שבו ראיתי אותה מעבר לסף הזה, בשול זיהיתי שהסכנה חלפה. חזרתי לנסיעה נורמלית. מותר לנסוע בכביש הזה בין 80 ל- 90 אני נסעתי בין 50 ל- 70. ש. אתה חוזר למהירות אחרת. ת. אני מתחיל להתנהג כמו אדם שנוסע על כביש וצריך לפנות אותו... ש. 70-80 מטר קודם לכן אתה אומר שאתה מזהה סכנה ומוריד את הרגל מהגז. ת. זיהיתי סכנה והורדתי את הרגל מהגז. אני אומר זאת שוב ושוב. כשראיתי שהיא נעלמה מנתיב נסיעתי וירדה לשול הבנתי שהסכנה חלפה והמשכתי בנסיעה. בגדול נסיעה נורמלית " (ע' 37 ש' 10-14). הנאשם חידד ואף סייג מעט את דבריו האמורים ואמר כי " .. בגדול ראיתי שהסכנה חלפה. עדיין היא נוסעת

במקום שאסור לה. עדיין היא בשול צר. לכן אמרתי שניסיתי לחזור למהירות סבירה. כי מי שעושה דבר כזה מן הסתם משהו לא בסדר. אמרתי כשהיא עברה לשול אתה מוריד מתח. ת. נכון. סכנה חלפה אבל אני לא יכול במאה אחוז לומר לך שזה עבר". הנאשם גם נימק את החלטתו להמשיך בנסיעה "נורמלית" או במהירות "סבירה" ובכל מקרה לא להמשיך בנסיעה איטית, בהערכתו הסובייקטיבית כי הסיכון הנשקף מרוכבת האופניים אינו גבוה בשים לב לאופן רכיבתה היציב על שול שמאל. כך אמר הנאשם: "ש. אומר לי רוכב האופנוע שבחורה בין גיל 60, 70 שנוסעת על כביש מהיר, חוצה את הכביש המהיר הדליק לו סימן אזהרה ומהרגע שהוא ראה אותה בהתחלה עושה את החצייה התנהג אחרת. ת. אני ראיתי בן אדם שחצה את הכביש. ראיתי בן אדם נסע יציב בצד שמאל של הכביש ולכן השיקול שלי היה כזה. קרה והשיקול שלי והשיקול של נהג האופנוע לא היה אותו דבר" (ע' 39 ש' 1-6). הנאשם ציין כי לא צפה כי רוכבת האופניים תסטה משול שמאל לעבר נתיב נסיעתו ואילו היה צופה זאת היה בולם ולא ממשיך בנסיעה ("אם הייתי חושב שהיא תכנס לכביש הייתי בולם ולא ממשיך את הנסיעה. לא צפיתי שהיא תכנס לכביש. 3 מטר ממנה שזה לבלום זה לא לצפור" (ע' 39 ש' 29-30). בחקירה במשטרה אמר הנאשם כי כאשר הגיע עם רכבו סמוך לרוכבת האופניים, היא החלה " לעשות סללום על הכביש ז"א שהיא חתכה ימינה לתוך הכביש וחזרה חזרה שמאלה לכיוון השול ואז פגעתי בה... הייתי 3-4 מ' ממנה לערך שהיא חדרה לתוך הכביש שלי והתחילה לעשות את הסטייה. ש. באיזה מצב הייתה רוכבת האופניים שאתה פגעת בה. ת. היא הייתה בהטיה חזרה שמאלה.. " (ת/13 ש' 6-9 ו-63-68).

אשר לאפשרות לסטות לנתיב הנסיעה הימני טען הנאשם בעדותו בבית המשפט - כפי שטען בחקירתו במשטרה - כי הדבר לא היה אפשרי בשל תנועת כלי הרכב בנתיב הימני. גרסה זו של הנאשם לא נסתרה. מנגד, העיד העד חן חלפון כי הנתיב הימני היה פנוי מכלי רכב. בעדותו בבית המשפט ציין העד לראשונה כי לאחר התאונה חלף בנתיב הימני כלי רכב. גם גרסתו של עד זה בנוגע למצב התנועה בנתיב הימני לא נסתרה. מן העדויות עולה ספק אם ניתן לקבוע במידת הוודאות הנדרשת בהליך זה כי התנועה בנתיב שלימין הנאשם הייתה כזו שאפשרה לו לעבור מבעוד מועד לנתיב הימני וכך למנוע את התאונה.

15. כאמור, עד התביעה דוד חן חלפון נחקר בנוגע לנסיבות התאונה. גם הוא, בדומה לנאשם, הבחין ממרחק של 70 מ' לערך ברוכבת האופניים חוצה של שני נתיבי הנסיעה למזרח משול ימין לשול שמאל. בעדותו במשטרה ציין העד חן חלפון כי רוכבת האופניים חצתה "בזגזג" את הכביש משול ימין לשול שמאל: ש. האם היא חצתה בקו ישר. ת. היא חצתה בקו ישר אבל נראה שהיא רוכבת בזגזג ומשהו לא בסדר איתה" (ש' 14-16 להודעת העד). העד הבהיר כי "זגזג" היה כאשר רוכבת האופניים חצתה את הכביש (ש' 16-17). בעדותו בבית המשפט נקלע העד לכלל בלבול מסוים בנוגע לשלב בו הבחין ברוכבת האופניים נוסעת "זיגזג" וציין כי "לא זוכר בדיוק אם [הזיגזג] בחצייה או בשול. אני זוכר שזיהיתי שהיא לא כזו בריאה" (ע' 8 ש' 11-13). אני סבור כי יש להעדיף את גרסתו של העד כפי שנמסרה

במשטרה בהיות זכרוננו מן האירוע "טרי" על פני האמור בעדותו בבית המשפט, מרחק זמן רב מאוד לאחר האירוע.

16. על סמך מכלול העדויות שהובאו בפני, ניתן לטעמי לקבוע כי רוכבת האופניים היא שסטתה אל עבר נתיב הנסיעה השמאלי בו נסע הנאשם ולא להפך. **ראשית**, סימני הבלימה המשויכים לנאשם נמצאו בתוך נתיב נסיעתו של הנאשם ולא על השול השמאלי. **שנית**, הנאשם טען כי המעורבת סטתה לנתיב נסיעתו ולא להפך - גרסתו לא נסתרה ולא הובאה כל ראיה ממנה משתמעת מסקנה הפוכה. **שלישית**, עד התביעה חן חלפון העיד כי בשום שלב לא סטה רכב הנאשם מנתיב נסיעתו אל עבר שול שמאל, גם לא לאחר ביצוע בלימת חרום. העד הבחין אמנם ברוכבת האופניים רוכבת על שול שמאל למשך פרק זמן קצר ביותר אולם מעדותו - בהצטרפה ליתר הראיות דלעיל - מביאה למסקנה לפיה רוכבת האופניים היא שסטתה משול שמאל לנתיב השמאלי ולא הנאשם הוא שסטתה לכיוונה.

17. על יסוד כל האמור, התשתית העובדתית שלאורה יש לבחון את אחריות הנאשם לתאונה היא כדלהלן:

- הנאשם החל בדרכו ממצב עצירה והבחין במרחק 70 מ' ברוכבת האופניים חוצה את שני נתיבי הנסיעה בכיוונו משול ימין לשול שמאל;
- רוכבת האופניים חצתה את נתיבי הנסיעה לכיוון נסיעת הנאשם "בזגזג" על פי עדותו במשטרה של מר חן חלפון שנסע מאחורי הנאשם.
- מחקירת הנאשם במשטרה, עולה לא הייתה כל הפרעה לשדה הראייה של הנאשם לעבר רוכבת האופניים כך שאת שראה העד חן חלפון וודאי היה הנאשם יכול לראות בעצמו.
- הנאשם החל להאט את מהירות נסיעתו, בין היתר כתגובה לסיכון שנשקף מרוכבת האופניים וככלל על מנת לקדם תרחישים מסוכנים פוטנציאליים שטמן המצב המסוכן;
- הנאשם שמר על מהירות נסיעה נמוכה יחסית. בשלב מסוים, כאשר הגיע רוכבת האופניים לשול שמאל ובהתבסס על הערכתו כי רוכבת האופניים תשמור על נסיעה יציבה בשול, החליט הנאשם להאיץ את מהירות נסיעתו ולחזור למה שכינה מהירות "סבירה" או "נורמלית".
- כאשר היה במרחק 3-4 מ' לערך מרוכבת האופניים, סטתה זו משול שמאל לנתיב נסיעתו של הרכב. הנאשם בלם "חזק. בלימת חרום" (ראו ת/13) אך לא היה סיפק בידו לבלום את רכבו וכתוצאה מכך התנגש הרכב ברוכבת האופניים.

18. אני סבור כי האצת רכבו של הנאשם וחזרתו מנסיעה איטית יחסית למהירות "נורמלית" או "סבירה" לפי ניסוחו של הנאשם מהווה נהיגה בחוסר זהירות מצד הנאשם כפי שיפורט להלן.

אין חולק כי הנאשם, בהיותו נוהג רכב מנועי, חב חובת זהירות מושגית כלפי רוכבת האופניים, כפי שהוא חב חובה דומה כלפי יתר משתמשי הדרך המצויים בטווח הסיכון של נהיגתו. כך נקבע כי **".. אין חולק כי בהיבט הכללי חב נהג חובת זהירות כלפי המשתמשים האחרים בדרך ובכללם הולכי הרגל אשר נמצאים בתחום הסיכון של נהיגתו ועניין זה אין כמובן נפקא מינא אם הנהג נוסע קדימה או אחורה"** (ד"נ 22/83 מדינת ישראל נ' חדריה)

אינני סבור כי קיים קושי לקבוע כי נהג סביר בנעלי הנאשם יכול וצריך היה לצפות את הנזק שנגרם לרוכבת האופניים כתוצאה מהחלטתו להאיץ את מהירות נסיעתו לפני שהבחין ברוכבת האופניים סוטה לכיוונו נתיב נסיעתו.

ראשית, הנאשם הבחין או יכול היה להבחין - כפי שהבחין העד מר חן חלפון שנסע מאחורי הנאשם - ברוכבת האופניים חוצה את שני נתיבי הנסיעה בכביש כשהיא נוסעת "זגזג". נתון זה בדבר מיומנותה או אופן רכיבתה של רוכבת האופניים היה יכול וצריך להילקח בחשבון על ידי הנאשם בעת שהנאשם אמד את ממדי הסיכון הנשקף מן הסיטואציה בה ראה את רוכבת האופניים רוכבת יציב על שול שמאל לצורך קבלת החלטה על האצת רכבו. גם העד דוד חלפון התרשם מאופן הופעתה ואופן רכיבתה כי רוכבת האופניים מהווה גורם סיכון ולדבריו בחר "לנהל סיכונים" בדרך של האטת מהירות רכיבתו ("ש. מדוע לא היית פוגע בה. ת. כי ראיתי מקור סיכון וידעתי שיש בעיה והאטתי את הנסיעה. אני נוסע בכביש אני עושה ניהול סיכונים. כשאני רואה סכנה אני צריך לתת לזה פתרון" (ע' 10 ש' 21-22)).

שנית, כמו העד מר חן חלפון, גם הנאשם הבין מתוך התנהלותה של רוכבת האופניים כי היא מהווה גורם סיכון. הוא הבחין בה בעת שביצעה תמרון מסוכן וחלפה על פני שני נתיבי נסיעה בכיוון נסיעתו משול ימין לשול שמאל ואז החלה רוכבת על שול שמאל כשממאלה מעקה בטיחות ומימינה נתיב בדרך בינעירונית ובו מכוניות נוסעות במהירות גבוהה. הנאשם העריך נכונה - כי **"מי שעושה דבר כזה מן הסתם משהו לא בסדר"**. גם העד מר חן חלפון ציין לגבי רוכבת האופניים כי **"היא חצתה בקו ישר אבל נראה שהיא רוכבת בזיגזג ומשהו לא בסדר אתה"** (ש' 14-16 להודעתו במשטרה). במלים אחרות, הן הנאשם והן מר חן חלפון צפו והעריכו - כפי שכל נהג סביר יכול וצריך היה - על יסוד אופן רכיבתה ופעולותיה של רוכבת האופניים כי היא "לא בסדר". מדובר בגורם סיכון שלא ניתן לצפות באיזו דרך יפעל ובאיזו דרך עתיד הסיכון הנשקף ממנו להתממש. במצב דברים כזה, היה על הנאשם להמשיך לנסוע באופן איטי עד שיחלוף על פני מקור הסכנה, היינו רוכבת האופניים. בפועל, למרות הערכתו הנכונה של הנאשם את רוכבת האופניים כמישהו "לא בסדר", היינו כמקור לא צפוי לסיכון, הוא החליט להאיץ את רכבו למהירות "סבירה" או "נורמלית" עוד בטרם חלף

על פני רוכבת האופניים ובטרם זו יצאה מתחום הסיכון של פגיעת רכבו.

שלישית, מעדות הנאשם בבית המשפט עולה כי הנאשם - וודאי נהג סביר בנעליו - חש כי למרות אופן רכיבתה היציב של רוכבת האופניים ולמרות רכיבתה בשול שמאל, עדיין לא חלפה הסכנה הצפויה לחלוטין. ובלשון הנאשם: **"בגדול ראיתי שהסכנה חלפה. עדיין היא נוסעת במקום שאסור לה. עדיין היא בשול צר. לכן אמרתי שניסיתי לחזור למהירות סבירה. כי מי שעושה דבר כזה מן הסתם משהו לא בסדר. אמרתי כשהיא עברה לשול אתה מוריד מתח. ת. נכון. סכנה חלפה אבל אני לא יכול במאה אחוז לומר לך שזה עבר".** במלים אחרות, על פי עדותו, הנאשם העריך - ובוודאי שנהג סביר בנעליו יכול להעריך - כי הסיכון שנשקף מרוכבת האופניים טרם חלף בעת שקיבל החלטה להאיץ מהירות נסיעת רכבו ובעוד רוכבת האופניים מצויה בתחום הסיכון של פגיעת רכבו. האצת רכבו של הנאשם בנסיבות האמורות ובעוד הנאשם מעריך - ובוודאי נהג סביר בנעליו יכול להעריך - כי הסיכון הנשקף מרוכבת האופניים טרם חלף, מהווה לטעמי נהיגה בחוסר זהירות.

אינני מתעלם מכך שבמקום אחר בעדותו ציין הנאשם כי הסתמך על כך שרוכבת האופניים רכבה יציב על השול ולכן העריך כי ביכולתו להאיץ מהירות נסיעתו ולשוב למהירות "סבירה" או "נורמלית" מבלי לסכן את רוכבת האופניים (ע' 39 ש' 6-1). עם זאת, אין בידי לקבל הערכת סיכון זו של הנאשם. הערכת סיכון זו סותרת הערכת סיכון אחרת עליה העיד הנאשם ולפיה העריך על **בסיס מספר גורמי סיכון** - ולא רק על בסיס רכיבה יציבה - כי הגם שהסכנה פחתה - היא לא נעלמה לגמרי ("**בגדול ראיתי שהסכנה חלפה. עדיין היא נוסעת במקום שאסור לה. עדיין היא בשול צר. לכן אמרתי שניסיתי לחזור למהירות סבירה. כי מי שעושה דבר כזה מן הסתם משהו לא בסדר. אמרתי כשהיא עברה לשול אתה מוריד מתח. ת. נכון. סכנה חלפה אבל אני לא יכול במאה אחוז לומר לך שזה עבר**"). לטעמי, הערכת סיכון המבוססת על מספר גורמי סיכון הולמת יותר את מורכבות הסיטואציה שבפניה ניצב הנאשם ומטעם זה היא מדויקת ונכונה יותר מהערכת סיכון המבוססת רק על שיקול אחד של יציבות רכיבתה של רוכבת האופניים תוך התעלמות מיתר גורמי הסיכון שבסיטואציה ; גורמי סיכון לגביהם העיד הנאשם כי נתן דעתו עליהם והעריך על בסיסם כי הגם שהסכנה פחתה היא לא חלפה לחלוטין.

רביעית, בהלכה מנחה נקבע כי נוהג רכב חייב להביא דבר קיומם של רוכבי אופניים כחלק ממכלול השיקולים המרכיבים את אופן נהיגתו כאשר לענין זה צוין כי האפשרות שרוכב אופניים יסטה לתוך נתיב נסיעתו של נהג הרכב מצויה בגדרי צפיותו של נהג הרכב. כך כותבת כב' סג"נ (כתוארה אז) כב' השופטת ברלינר:

"נסיעתו של רוכב אופניים על הכביש - מחייבת זהירות גם כאשר מדובר בבגיר שנוהג באופן יציב. על המערער היה לצפות גם רכיבה רשלנית לרבות סטייה לכביש. אפילו הייתי אומרת כי המנוח התרשל בעצם כניסתו לכביש סואן, אין מדובר ברשלנות המנתקת את הקשר הסיבתי בין רשלנות המערער לבין התאונה. תרומת

רשלנות - אין די בה.... בעניינו הדבר פשוט עוד יותר: המערער הבחין במנוח ונתן זה אמור היה, למן הרגע שנקלט בתודעתו, להיות חלק ממכלול השיקולים המרכיבים את אופן נהיגתו. דרישה כי יתרחק מהשול או יקפיד על שמירת מרחק הולם מהאופניים אינה מהווה סטנדרט זהירות בלתי סביר. זאת גם כאשר אין מפגע בדרכ. על אחת כמה וכמה כאשר מדובר במפגע שהיה משמעותי דיו כדי שיוצבו תמורות כדי להזהיר מפניו" (ע"פ (ת"א) 70604/04 וובר נ' מדינת ישראל (6.9.04)).

בגמ"ר (פ"ת) 1881-07-11 **מדינת ישראל נ' סימיון** (23.11.13) נקבע כי על נהג רכב מוטלת חובה להבחין ברוכב אופניים הנמצא בדרכ לפניו ואף לצפות אפשרות של סטיית רוכב האופניים מקו נסיעתו ועליו לתכנן נסיעתו ולהיערך לאפשרות זו על ידי שימוש בכל האמצעים העומדים לרשותו. (ההגנה חזרה בה מערעור על הכרעת הדין האמורה: עפ"ת 3523-07-14 **סימיון נ' מדינת ישראל** (29.4.15)).

כמו במקרים שנדונו לעיל, הנאשם יכול וצריך היה לצפות אפשרות של סטיית רוכבת האופניים משול שמאל לכיוון נתיב נסיעת הנאשם. זאת, גם בהיעדר נתונים חריגים בדבר אופן רכיבתה והתנהלותה של רוכבת האופניים ולא כל שכן בהתקיים נתונים חריגים ספציפיים כאלה; נתונים אשר הנאשם היה ער להם ואשר חייבו אותו - וכל נהג סביר בנעליו- להיערך באופן שונה לחלוטין על מנת לקדם את פני הסיכון הצפוי מרכיבתה של רוכבת האופניים. נראה כי הנאשם היה נדרש בנסיבות האמורות להמשיך בנסיעה איטית ואף להוסיף ולהאט ככל הנדרש כפונקציה של מידת הקרבה בין הרכב לרוכבת האופניים. הנאשם פעל באופן הפוך למצופה ממנו. בעוד רוכבת האופניים מצויה לפניו - ועמה הסיכון לסטייה אל נתיב נסיעתו - האיץ הנאשם את מהירות נסיעתו כך שבהיות הרכב מרחק קצר מרוכבת האופניים, לא היה סיפק ביד הנאשם לבלום בלימת חרום או להאט את מהירות נסיעתו באופן שיאפשר לרוכבת האופניים שהייתה עובר לפגיעה בה **"בהטיה חזרה שמאלה"** (ת/13) לשוב בחזרה לשול שמאל ולהמשיך נסיעתה.

19. בשולי הדיון ראוי להעיר מספר הערות: לטעמי, חוסר הזהירות של הנאשם בעת שהחליט להאיץ רכבו למהירות "נורמלית" או "סבירה" לפני שחלף על פני מה שצפה והעריך כמקור סכנה (רוכבת האופניים) מצוי ברף הנמוך. לעומת זאת, רשלנותה של רוכבת האופניים נראית כרשלנות משמעותית וחמורה. רשלנות זו התבטאה בחציית שני נתיבי נסיעה בכביש מהיר, בהחלטה לרכב על אופניים בחלק האסור לרכיבה (שול שמאל) תוך העמדת עצמה בסיכון עצמי ניכר וכן בעצם סטייתה משול שמאל לנתיב השמאלי בו נסע אותה עת הנאשם.

למרות הערכתי בדבר רשלנותה החמורה של רוכבת האופניים, עלי לדחות את הטענה כי יש לתלות את כל קולר האשם בתאונה ברוכבת האופניים. ראינו כי נהג רכב הקרב לרוכבי אופניים חייב להביא נתון זה במניין שיקוליו לצורך קביעת אופן נהיגתו. העובדה שרוכב אופניים נוהג באופן רשלני- ואפילו ברשלנות חמורה - אינה מאיינת את חובתו של

נהג הרכב - כמי שחב חובת זהירות כלפי רוכב האופניים - לנקוט אמצעי זהירות סבירים למניעת תאונה או נזק לרוכב האופניים ככל שהוא צופה או יכול לצפות כי חוסר זהירות מצדו עשוי לגרום נזק או חבלה לרוכב האופניים. במקרה זה, הנאשם הייתה כאמור חובת זהירות מושגית ויכולת לצפות כי האצת רכבו לפני שחלף על פני מקור הסכנה היא חסרת זהירות נוכח הערכת המצב שביצע הנאשם ולפיה הסיכון הנובע מרוכבת האופניים לא חלף "במאה אחוז". נתונים אלה הם שחייבו אותו לנקוט באמצעי זהירות סביר - שמירה על מהירות איטית יחסית עד שיחלוף על פני מקור הסכנה - על מנת למנוע את הנזק.

סטייה של רוכבת האופניים לנתיב נסיעת הנאשם - ניתוק הקשר הסיבתי?

19. אחת מקביעות העובדה בהכרעת דין זו היא כי רוכבת האופניים היא שסטתה משול שמאל ונכנסה לנתיב נסיעת הנאשם ושם אירעה הפגיעה. לכאורה ניתן לסבור כי רשלנות זו מנתקת את הקשר הסיבתי בין האצת רכבו של הנאשם לבין התאונה שכן אלמלא הייתה רוכבת האופניים סוטה לכיוון נתיב נסיעת הנאשם, לא הייתה התאונה נגרמת שכן הוכח כי הנאשם הקפיד לשמור על נסיעה בתחומי נתיב נסיעתו. אינני סבור כי ניתן לקבל טענה זו. לעיל ראינו כי סטייה של רוכבת האופניים לעבר נתיב נסיעתו של הנאשם היא דבר שהנאשם - כנהג סביר - יכול היה לצפות. ההלכה היא כי -

"התנהגות הנפגע - לרבות התאבדות - וכמותה התערבותו של גורם שלישי במערכת גם זו גם זו אינן שוללות באשר הן קשר סיבתי - משפטי בין מעשה או מחדל של הפוגע לבין תוצאה פוגעת, והוא - שעה שהפוגע כאשר מן היישוב היה יכול - נורמטיבית - לצפות מראש את שאירע בפועל.. הנה כי כן רשלנות חמורה מצדו של נפגע ואפילו מעשה התאבדות באשר הם אין בהם כדי לנתק קשר סיבתי משפטי שבין מעשה לבין תוצאה. השאלה היא - לעולם - שאלת הצפיות הראויה וביתר דיוק: קביעת גדריה של חובת הצפיות הראויה" (ע"פ 8827/01 שטרייזנט נ' מדינת ישראל).

נוכח יכולתו של הנאשם לצפות, נורמטיבית, את האפשרות כי רוכבת האופניים תסטה לנתיב נסיעתו, אין בעצם סטייה זו כדי לנתק את הקשר הסיבתי בין חוסר הזהירות שננקט על ידי הנאשם בנסיבות מקרה זה לבין התוצאה.

20. **לאור כל האמור מצאתי להרשיע את הנאשם בעבירה של נהיגה בחוסר זהירות וגרימת חבלה של ממש.**

נהיגה במהירות בלתי סבירה

21. תקנה 51 לתקנות התעבורה מחייבת נהג לנהוג רכבו רק במהירות סבירה "בהתחשב בכל הנסיבות ובתנאי

הדרך והתנועה בה, באופן שיקיים בידו את השליטה המוחלטת ברכב". במקרה שלפני עולה מחומר הראיות שפורט לעיל כי הגם שלאורך מסלול התקדמותו של הנאשם בנתיב השמאלי ובעת שהתקרב אט אט לעבר רוכבת האופניים שמר הנאשם על מהירות סבירה - כעולה הן מעדות הנאשם הנתמכת גם באמור בהודעת מר חן חלפון במשטרה - בשלב מסוים האיץ הנאשם את מהירות נסיעתו למהירות בלתי ידועה למרות ש"הנסיבות, תנאי הדרך והתנועה בה" לא אפשרו זאת והדברים אמורים בכך שהאצת רכבו של הנאשם הייתה לפני שחלף על פני רוכבת האופניים - שאת התנהגותה העריך כמקור לסיכון - ולמרות הערכתו - בוודאי הערכה אובייקטיבית - כי הסכנה הטמונה בסיטואציה טרם חלפה במלואה. העובדה שבעת שהנאשם בלם בלימת חרום, על מנת להימנע מן התאונה אך לא היה סיפק בידו להימנע מלפגוע ברוכבת האופניים מלמדת כי מהירות הנאשם הייתה כזו שלא היה בה כדי לאפשר לו "**לקיים בידו את השליטה המוחלטת ברכב**" עובר לתאונה. לפיכך, מצאתי להרשיע את הנאשם גם בעבירה זו.

התוצאה

לאור כל האמור מצאתי להרשיע את הנאשם בעבירות המיוחסות לו בכתב האישום.

ניתנה היום, ד' תשרי תשע"ו, 17 ספטמבר 2015, במעמד הצדדים